

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

RADA

Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o kulturním rozměru udržitelného rozvoje

(2019/C 410/01)

RADA EVROPSKÉ UNIE A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ, ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,

BEROUCÉ NA VĚDOMÍ spolupráci v oblasti kulturní politiky v Evropské unii do roku 2019: Rada od roku 2002 provádí pracovní plány pro kulturu a Evropská komise provedla evropský program pro kulturu (2007) a Novou evropskou agendu pro kulturu (2018). Rada i Komise se ve své práci zaměřily v první řadě na prosazování kulturní rozmanitosti, jakož i na ekonomické a sociální aspekty kultury a na její aspekty týkající se vnějších vztahů. Díky spolupráci v rámci pracovních plánů a agend došlo k rozvoji politiky v členských státech, zejména prostřednictvím otevřené metody koordinace (OMC) a v podobě několika konkrétních opatření. Přestože tento rozvoj a tato opatření nade vši pochybnost přispívají k dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, bylo by přínosné zaměřit práci konkrétně na plnění těchto cílů.

PŘIPOMÍNÁJÍCE naléhavou potřebu zintenzivnit opatření k dosažení udržitelného rozvoje a závazek nové Komise plnit cíle udržitelného rozvoje, přičemž záměrem tohoto usnesení je posílit přínos kultury k dosahování udržitelného rozvoje zahájením procesu, který povede na úrovni EU k vytvoření akčního plánu pro kulturní rozměr udržitelného rozvoje. Tento akční plán by měl zajistit na úrovni EU soudržnost opatření a přístupů v oblasti kultury a souvisejících s kulturou a doplnil by v tomto ohledu práci členských států. V souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality podle článku 5 Smlouvy o Evropské unii toto usnesení nepřekračuje rámec toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné;

VZHLEDEM K TOMU, ŽE

1. klimatická krize a velké vymírání druhů představují existenciální hrozby;
2. udržitelnost je a musí být pro všechny absolutní prioritou;
3. tři rozměry udržitelnosti (ekonomický, sociální a environmentální) jsou integrované a nedělitelné a kultura je nedílnou součástí všech těchto tří rozměrů;
4. s cílem zastavit změnu klimatu a vymírání druhů a zajistit ochranu demokracie, lidských práv, míru, bezpečnosti a inkluzivního růstu a prosperity a získat pro EU postavení světového lídra při dosahování udržitelného rozvoje, jsou zapotřebí soudržné, komplexní a důsledně prováděné strategie pro udržitelný rozvoj;
5. politiky na místní, celostátní, evropské a mezinárodní úrovni a příslušná opatření, včetně opatření v oblasti kultury, mohou pomoci zajistit spravedlivý přechod a podpořit aktivní občanství a globální odpovědnost;
6. každá země je odpovědná v první řadě za svůj vlastní hospodářský a sociální rozvoj, jak připomíná akční program z Addis Abeby;

7. činnost na úrovni EU v oblasti udržitelného rozvoje je však nezbytná z hlediska podpory, koordinace a doplňování činnosti členských států za účelem dosažení co nejlepších výsledků;
8. ve strategické agendě na období 2019–2024 jsou inkluzivnost a udržitelnost strategickými stavebními kameny a vedoucí představitelé EU se zavázali investovat do kultury a kulturního dědictví, jež jsou základem evropské identity;
9. cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje a související dílčí cíle tvoří všeobecně dohodnutý rámec pro podporu udržitelnosti;
10. cíle udržitelného rozvoje neodkazují na všechny politiky a všechna opatření, jichž lze v zájmu dosažení udržitelnosti využít, avšak všechny politiky a všechna opatření včetně politik a opatření v oblasti kultury lze a je třeba pro dosažení cílů udržitelného rozvoje aktivně využívat;
11. kulturu, jakožto odvětví činnosti, lze chápat jako samostatně stojící pilíř v rámci udržitelného rozvoje;
12. kultura, jakožto systém sdílených významů v rámci určitého společenství, má dopad na to, jakým způsobem toto společenství posuzuje otázky udržitelného rozvoje, a proto je také hnací silou tohoto rozvoje, která může sloužit jako spojovací článek mezi jednotlivými environmentálními, sociálními a ekonomickými otázkami;
13. kultury, jakožto určující prvky lidské společnosti, ztělesňují v celé své rozmanitosti a bohatosti hodnoty a jsou zdrojem identity, takže kultura jako taková může být díky vytváření udržitelnosti nositelkou změny, prosazující udržitelné způsoby života a fungování společnosti a současně zlepšující kvalitu života;
14. hlavní cíle evropské politiky v oblasti kultury, k nimž patří podpora identity, začleňování, účasti, kreativity a rozmanitosti, jsou v souladu s několika cíli udržitelného rozvoje, a proto politiky a opatření v oblasti kultury k plnění cílů udržitelného rozvoje významně přispívají;
15. přínos politik a opatření v oblasti kultury k udržitelnosti ještě není zcela doceněn, posouzen a využit, a to navzdory důkazům o jejich přínosu pro udržitelný rozvoj;
16. politiky a opatření v oblasti kultury je třeba systematicky využívat jako doplněk ke stávajícím opatřením uplatňovaným v zájmu dosahování udržitelnosti, aby se zvýšila účinnost strategií pro udržitelný rozvoj na úrovni jednotlivých členských států i napříč EU;

S OHLEDEM NA

1. výzvy Evropské rady a Rady učené Komisi týkající se vypracování soudržné a komplexní unijní strategie provádění Agendy 2030, která se bude vztahovat na všechny vnitřní i vnější politiky;
2. politické okolnosti stanovené v dokumentech uvedených v příloze II;
3. důležitou práci organizace UNESCO zaměřenou na využívání přínosu kultury k Agendě 2030, zejména sladěním provádění všech kulturních úmluv s cíli udržitelného rozvoje, a na ochotu členských států EU podílet se na této práci, ale i na jiných procesech v oblasti udržitelného rozvoje uskutečňovaných na úrovni OSN;

UZNÁVAJÍ,

1. že základními principy jsou podstata a vnitřní hodnota kultury, jakož i nezávislost kulturního odvětví a svoboda uměleckého projevu;
2. že řada členských států usiluje o zahrnutí politik v oblasti kultury a kulturních hledisek do svých vnitrostátních strategií pro udržitelný rozvoj a souvisejících přístupů;

3. že EU a její členské státy provádějí obdivuhodný počet politik a opatření v oblasti kultury a souvisejících s kulturou, jež přímo nebo nepřímo přispívají k udržitelnosti a plnění cílů udržitelného rozvoje;
4. usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. července 2017 o úsilí EU v oblasti udržitelnosti a usnesení ze dne 14. března 2019 týkající se výroční strategické zprávy o plnění cílů udržitelného rozvoje, zejména žádost Evropského parlamentu o partnerství mezi Komisí, Radou a Parlamentem, a výzvu k provedení podrobné analýzy nedostatků stávajících politik a jejich provádění s cílem stanovit kritické oblasti synergií a nesoudržností mezi nimi;
5. že existuje významný potenciál zvýšit efektivnost a účinnost politik a opatření v oblasti udržitelného rozvoje prostřednictvím větší politické soudržnosti v zájmu udržitelného rozvoje;
6. významnou práci započatou v této oblasti na celosvětové úrovni, a to například v rámci Úmluvy UNESCO o zachování nemateriálního kulturního dědictví z roku 2003 a Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005;

POTVRZUJÍ

1. závazek ohledně udržitelnosti a odhodlání, pokud jde o úplné a rychlé provedení Agendy 2030;

SOUHLASÍ s tím, že

1. zintenzivní úsilí o prosazování kulturního rozměru při dosahování udržitelného rozvoje;
2. budou nadále usilovat o zahrnutí politik v oblasti kultury a kulturních hledisek do vnitrostátních strategií pro udržitelný rozvoj;
3. přezkoumají politiky a opatření v oblasti kultury a související s kulturou za účelem maximálního zvýšení jejich přínosu k udržitelnosti;
4. v duchu vzájemného učení budou pokračovat ve výměnách informací a osvědčených postupů ohledně zkušeností získaných na úrovni členských států;
5. zváží zahrnutí kultury do zpráv o mechanismu dobrovolného vnitrostátního přezkumu určených pro politické fórum OSN na vysoké úrovni;
6. se budou zabývat participativními, mnohostrannými a integrovanými způsoby správy v oblasti kultury a udržitelného rozvoje, mimo jiné podporou iniciativ kulturních a kreativních odvětví vycházejících zdola a aktivním zapojováním občanů, zejména dětí a mládeže;
7. budou úzce spolupracovat s dalšími orgány EU, jakož i s dalšími zúčastněnými subjekty, na uvolnění plného potenciálu kultury v zájmu udržitelnosti, a to zejména s Komisí, při vypracování akčního plánu pro kulturní rozměr udržitelného rozvoje;
8. co nejdříve vytvoří pracovní skupinu pro otevřenou metodu koordinace zaměřenou na kulturní rozměr udržitelného rozvoje;

VYZÝVAJÍ KOMISI, ABY

1. v koordinaci s členskými státy vypracovala akční plán pro kulturní rozměr udržitelného rozvoje na úrovni EU a zahrnula tento akční plán do unijní strategie provádění Agendy 2030.

Tento akční plán by mohl:

- a. zajistit plnění cílů udržitelného rozvoje v oblasti kultury, prosazovat soudržnost politik ve prospěch udržitelného rozvoje a uvolnit plný potenciál kultury za účelem podpory udržitelnosti;
 - b. vycházet ze stávajících činností prováděných v rámci pracovního plánu Rady pro oblast kultury, zejména z činností prováděných zvláštní skupinou pro otevřenou metodu koordinace a z Nové evropské agendy pro kulturu;
 - c. zajistit soudržnost unijních opatření a přístupů v oblasti kultury a souvisejících s kulturou za účelem maximálního zvýšení přínosu kulturního rozměru k plnění cílů udržitelného rozvoje;
 - d. navrhnout změny ve stávající činnosti nebo se případně zapojit do nové činnosti v oblasti kultury a udržitelnosti;
 - e. ve vhodných případech uplatňovat zásadu vytváření fakticky podložených politik.
-

PŘÍLOHA

Relevantní dokumenty týkající se příslušné politiky

Evropská rada

- *Nová strategická agenda na období 2019–2024* (přijata Evropskou radou dne 20. června 2019)
- Závěry Evropské rady ze dne 18. října 2018 (EUCO 13/18)

Závěry Rady

- Závěry Rady o strategickém přístupu EU k mezinárodním kulturním vztahům a rámci pro činnost (Úř. věst. C 192, 7.6.2019, s. 6).
- *Podpora cílů udržitelného rozvoje po celém světě: Společná souhrnná zpráva Evropské unie a jejích členských států z roku 2019 – závěry Rady* (10997/19)
- *Směrování ke stále udržitelnější Unii do roku 2030 – závěry Rady* (8286/19)
- Závěry Rady o pracovním plánu pro kulturu (2019–2022) (Úř. věst. C 460, 21.12.2018, s. 12).
- Závěry Rady o potřebě prosazovat otázku kulturního dědictví napříč politikami EU (Úř. věst. C 196, 8.6.2018, s. 20).
- Závěry Rady o strategickém přístupu EU k mezinárodním kulturním vztahům
- (Úř. věst. C 189, 15.6.2017, s. 38).
- *Udržitelná budoucnost Evropy: Reakce EU na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030 – závěry Rady* (10370/17)
- Závěry Rady o kultuře ve vnějších vztazích EU se zaměřením na kulturu v rozvojové spolupráci (Úř. věst. C 417, 15.12.2015, s. 41).
- Závěry Rady ze dne 21. května 2014 o kulturním dědictví jako strategickém zdroji pro udržitelný rozvoj Evropy (Úř. věst. C 183, 14.6.2014, s. 36).
- Závěry Rady o participativní správě kulturního dědictví (Úř. věst. C 463, 23.12.2014, s. 1).
- Závěry Rady o přínosu kultury k provádění strategie Evropa 2020 (Úř. věst. C 175, 15.6.2011, s. 1).
- Závěry Rady o architektuře: přínos kultury pro udržitelný rozvoj (Úř. věst. C 319, 13.12.2008, s. 13).

Usnesení Evropského parlamentu

- Výroční strategická zpráva o plnění cílů udržitelného rozvoje ze dne 14. března 2019 (A8-0160/2019)
- Úsilí EU v oblasti udržitelnosti, usnesení ze dne 6. července 2017 (A8-0239/2017)

Společná sdělení Evropské komise/vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

- Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě: *Směrem ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy* (JOIN(2016) 29 final)

Sdělení Komise

- Sdělení Komise *Nová evropská agenda pro kulturu* (COM(2018) 267)

Společné prohlášení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, Evropského parlamentu a Evropské komise

- *Nový Evropský konsensus o rozvoji „Náš svět, naše důstojnost, naše budoucnost“* (Úř. věst. C 210, 30.6.2017, s. 1).

Mezinárodní úmluvy

- Akční program z Addis Abeby ze třetí mezinárodní konference o financování rozvoje (OSN, 2015)
- Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů (UNESCO, 2005)
- Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví (UNESCO, 2003)

Zprávy a výzkum

- Globální posouzení biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb, Mezivládní vědecko-politická platforma pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES), květen 2019
 - Hodnotící zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC)
-